

31988L0301

L 131/73

DZIENNIK URZĘDOWY WSPÓLNOT EUROPEJSKICH

27.5.1988

DYREKTYWA KOMISJI
z dnia 16 maja 1988 r.
w sprawie konkurencji na rynkach końcowych urządzeń telekomunikacyjnych
(88/301/EWG)

KOMISJA WSPÓLNOT EUROPEJSKICH,

uwzględniając Traktat ustanawiający Europejską Wspólnotę Gospodarczą, w szczególności jego art. 90 ust. 3,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) We wszystkich Państwach Członkowskich telekomunikacja całkowicie lub częściowo stanowi monopol państwowy ogólnie przyznawany w postaci praw specjalnych lub wyłącznych jednemu lub większej liczbie podmiotów odpowiedzialnych za zapewnienie i obsługę infrastruktury sieci i związanych z nią usług. Jednakże prawa te często wykraczają poza świadczenie usług wynikających z użytkowania sieci i rozciągają się na dostawę końcowych urządzeń telekomunikacyjnych dla użytkowników w celu dołączenia ich do sieci. W ostatnich dekadach nastąpił znaczny postęp techniczny w sieciach, a tempo jego rozwoju było szczególnie duże w dziedzinie końcowych urządzeń telekomunikacyjnych.
- (2) Kilka Państw Członkowskich w odpowiedzi na rozwój techniczny i gospodarczy dokonało przeglądu przyznanych przez nie praw specjalnych lub wyłącznych w sektorze telekomunikacji. Rozprzestrzenianie rodzajów końcowych urządzeń telekomunikacyjnych i możliwość wielorakiego ich zastosowania, oznacza, że użytkownicy muszą mieć swobodę wyboru różnych rodzajów dostępnych urządzeń, jeżeli mają w pełni korzystać z postępu techniki dokonanego w sektorze.
- (3) Artykuł 30 Traktatu zakazuje ograniczeń ilościowych w przywozie z innych Państw Członkowskich oraz wszelkich środków o skutku równoważnym. Przyznanie praw specjalnych lub wyłącznych na przywóz i wprowadzanie do obrotu towarów jednej organizacji może prowadzić i często prowadzi do ograniczeń przywozu z innych Państw Członkowskich.

- (4) Artykuł 37 Traktatu stanowi, że Państwa Członkowskie dostosowują stopniowo monopole państwowe o charakterze handlowym w taki sposób, aby z upływem okresu przejściowego wykluczona była wszelka dyskryminacja między obywatelami Państw Członkowskich w stosunku do warunków zaopatrzenia i zbytu.

Przepisy niniejszego artykułu stosuje się do każdego podmiotu, za pośrednictwem którego Państwo Członkowskie z mocy prawa lub faktycznie, bezpośrednio lub pośrednio, kontroluje, kieruje lub wpływa w stopniu odczuwalnym na przywóz lub wywóz w stosunkach między Państwami Członkowskimi. Przepisy te stosuje się także do monopolu delegowanych przez państwo innym podmiotom. Artykuł 37 ust. 2 zakazuje Państw Członkowskim wprowadzania wszelkich nowych środków sprzecznych z zasadami ustanowionymi w art. 37 ust. 1.

- (5) Prawa specjalne lub wyłączne odnoszące się do końcowych urządzeń telekomunikacyjnych, które przysługują państwowym monopolom telekomunikacyjnym, są wykonywane w praktyce na niekorzyść urządzeń z innych Państw Członkowskich, mianowicie przez uniemożliwienie użytkownikom swobodnego wyboru urządzeń najlepiej odpowiadających ich potrzebom w zakresie ceny i jakości, niezależnie od ich pochodzenia. Wykonywanie takich praw jest zatem niezgodne z art. 37 we wszystkich Państwach Członkowskich poza Hiszpanią i Portugalią, w których krajowo monopole mają być stopniowo dostosowywane do końca okresu przejściowego przewidzianego w Akcie Przystąpienia.
- (6) Świadczenie usług instalacji i utrzymania jest kluczowym czynnikiem przy nabywaniu lub dzierżawie końcowych urządzeń telekomunikacyjnych. Zachowanie wyłącznych praw w tej dziedzinie byłoby równoznaczne z zachowaniem wyłącznego prawa do obrotu. Z tego powodu prawa takie muszą być również zniesione, jeżeli zniesienie wyłącznych praw przywozu i wyłącznych praw do obrotu ma mieć jakikolwiek praktyczny skutek.

- (7) Artykuł 59 Traktatu stanowi, że „ograniczenia w swobodnym świadczeniu usług wewnątrz Wspólnoty są zakazane w odniesieniu do obywateli Państw Członkowskich mających swe przedsiębiorstwo w Państwie Wspólnoty innym niż Państwo odbiorcy świadczenia”. Utrzymywanie końcowych urządzeń telekomunikacyjnych jest usługą w rozumieniu art. 60 Traktatu. Po zakończeniu okresu przejściowego dana usługa, której z handlowego punktu widzenia nie można odłączyć od obrotu końcowymi urządzeniami telekomunikacyjnymi, musi być świadczona swobodnie, w szczególności gdy jest świadczona przez wykwalifikowanych operatorów.
- (8) Artykuł 90 ust. 1 Traktatu stanowi, że „w odniesieniu do przedsiębiorstw publicznych i przedsiębiorstw, którym Państwa Członkowskie przyznają prawa specjalne lub wyłączne, Państwa Członkowskie nie wprowadzają ani nie utrzymują żadnego środka sprzecznego z normami niniejszego Traktatu, w szczególności z normami przewidzianymi w art. 7 oraz 85–94”.
- (9) Rynek końcowych urządzeń telekomunikacyjnych jest z zasady nadal objęty systemem, który umożliwia zakłócenia konkurencji na wolnym rynku; sytuacja ta prowadzi do naruszania reguł konkurencji ustanowionych w Traktacie i negatywnie wpływa na rozwój handlu w takim zakresie, że prowadzi do sprzeczności z interesami Wspólnoty. Silniejsza konkurencja na rynku końcowych urządzeń telekomunikacyjnych wymaga wprowadzenia przejrzystych specyfikacji technicznych i procedur homologacji typu spełniających zasadnicze wymogi określone w dyrektywie Rady 86/361/EWG⁽¹⁾ i umożliwienia swobodnego przepływu końcowych urządzeń. Z drugiej strony, taka przejrzystość pociąga za sobą publikację specyfikacji publicznych i procedur homologacji typu. W celu zapewnienia, że te ostatnie będą stosowane w sposób przejrzysty, obiektywny i bez dyskryminacji, opracowywanie i zastosowanie takich reguł należy powierzyć podmiotom niezależnym od konkurentów na danym rynku. Istotne jest, aby specyfikacje i procedury homologacji typu były publikowane równocześnie i w sposób uporządkowany. Równoczesna publikacja zapewni, zapobieżenie zachowaniu sprzecznemu z Traktatem. Taką równoczesną, uporządkowaną publikację można uzyskać tylko za pomocą instrumentu prawnego wiążącego wszystkie Państwa Członkowskie. Dyrektywa jest najwłaściwszym instrumentem do tego celu.
- (10) Traktat powierza Komisji bardzo wyraźnie określone zadania i przyznaje szczególne kompetencje w odniesieniu do monitorowania stosunków między Państwami Członkowskimi a ich publicznymi przedsiębiorstwami oraz przedsiębiorstwami, którym Państwa Członkowskie przekazały prawa specjalne lub wyłączne, w szczególności dotyczące znoszenia ograniczeń ilościowych i środków o skutku równoważnym, eliminowania dyskryminacji między obywatelami Państw Członkowskich i eliminowania konkurencji. Dlatego jedynym instrumentem, za pomocą którego Komisja może skutecznie wykonywać powierzone jej zadania i kompetencje, jest dyrektywa wydana na podstawie art. 90 ust. 3.
- (11) Podmioty lub przedsiębiorstwa telekomunikacyjne są przedsiębiorstwami w rozumieniu art. 90 ust. 1, ponieważ prowadzą one zorganizowaną działalność gospodarczą, obejmującą produkcję towarów lub usług. Są to przedsiębiorstwa publiczne lub przedsiębiorstwa prywatne, którym Państwa Członkowskie przyznały prawa specjalne lub wyłączne na przywóz, obrót, podłączanie, oddawanie do eksploatacji końcowych urządzeń telekomunikacyjnych i/lub utrzymywanie takich urządzeń. Przyznawanie i utrzymywanie praw specjalnych lub wyłącznych w odniesieniu do końcowych urządzeń stanowi środki w rozumieniu tego artykułu. Warunki zastosowania wyjątku z art. 90 ust. 2 nie są spełnione. Nawet jeżeli udostępnianie sieci telekomunikacyjnej do użytku ogółu społeczeństwa jest usługą leżącą w ogólnym interesie gospodarczym, powierzona przez państwo podmiotom telekomunikacyjnym, zniesienie ich praw specjalnych lub wyłącznych na przywóz i obrót końcowymi urządzeniami nie stanowiłoby prawnej lub faktycznej przeszkody w wykonywaniu takiej usługi. Jest to tym bardziej słuszne, że Państwa Członkowskie mają prawo poddania końcowych urządzeń procedurze homologacji typu, w celu zapewnienia, aby odpowiadały one zasadniczym wymogom.
- (12) Artykuł 86 Traktatu zakazuje jako niezgodnego ze wspólnym rynkiem jakiegokolwiek zachowania jednego lub więcej przedsiębiorstw, wiążącego się z nadużywaniem pozycji dominującej na wspólnym rynku lub na znacznej jego części.
- (13) Podmioty telekomunikacyjne utrzymują indywidualnie lub wspólnie monopol na ich krajowe sieci telekomunikacyjne. Krajowe sieci są rynkami. Z tego powodu podmioty te, indywidualnie lub wspólnie, utrzymują pozycję dominującą na znacznej części danego rynku w rozumieniu art. 86.
- Skutkiem praw specjalnych lub wyłącznych przyznanych takim podmiotom przez państwo na przywóz i wprowadzanie do obrotu końcowych urządzeń jest:
- ograniczenie możliwości użytkowników tylko do dzierżawienia takich urządzeń, gdy często tańsze byłoby dla nich, przynajmniej w dłuższym okresie czasu, nabycie takich urządzeń. Uzależnia to skutecznie zawieranie umów na użytkowanie sieci od przyjęcia przez użytkownika dodatkowych usług, które nie mają związku z przedmiotem tych umów,

⁽¹⁾ Dz.U. L 217 z 5.8.1986, str. 21.

- ograniczenie rynków zbytu i zahamowanie postępu technicznego, ponieważ zakres urządzeń oferowanych przez podmioty telekomunikacyjne jest z konieczności ograniczony i nie będą to najlepsze dostępne urządzenia, spełniające wymagania znacznej części użytkowników.

Takie zachowanie jest wyraźnie zakazane przez art. 86 lit. d) i b) i istnieje znaczne prawdopodobieństwo, że będzie wpływać na handel między Państwami Członkowskimi.

We wszystkich przypadkach takie prawa specjalne lub wyłączne w odniesieniu do rynku końcowych urządzeń powodują powstanie sytuacji sprzecznej z celem art. 3 lit. f) Traktatu, przewidującego ustanowienie systemu zapewnającego, aby konkurencja na wspólnym rynku nie była zakłócana i wymagającego *a fortiori*, aby nie było możliwości wyeliminowania konkurencji. Państwa Członkowskie są zobowiązane na mocy art. 5 Traktatu do wstrzymywania się od podejmowania wszelkich środków, które mogłyby zagrozić urzeczywistnieniu celów Traktatu łącznie z art. 3 lit. f).

Prawa wyłączne na przywóz i wprowadzanie do obrotu końcowych urządzeń muszą być zatem uznane za niezgodne z art. 86 w powiązaniu z art. 3, a przyznawanie i utrzymywanie takich praw przez Państwo Członkowskie jest zakazane na mocy art. 90 ust. 1.

- (14) W celu umożliwienia użytkownikom dostępu do końcowych urządzeń telekomunikacyjnych według ich wyboru, niezbędna jest znajomość i uczynienie przejrzystymi parametrów urządzeń końcowych sieci, do których ma być dołączane końcowe urządzenie telekomunikacyjne. Państwa Członkowskie muszą zatem zapewnić opublikowanie tych parametrów i umożliwienie użytkownikom dostępu do urządzeń końcowych sieci.
- (15) W celu umożliwienia wytwórcom końcowych urządzeń wprowadzenia do obrotu ich produktów, muszą oni wiedzieć, jakie specyfikacje techniczne muszą być spełnione. Państwa Członkowskie powinny zatem sformalizować i opublikować specyfikacje oraz reguły homologacji typu, o których projekcie muszą one powiadomić Komisję zgodnie z dyrektywą Rady 83/189/EWG⁽¹⁾. Specyfikacje mogą być rozciągnięte na produkty przywożone z innych Państw Członkowskich jedynie w zakresie w jakim są one niezbędne do zapewnienia zgodności z zasadniczymi wymaganiami, określonymi w art. 2 ust. 17 dyrektywy 86/361/EWG, które mogą być prawnie wymagane na mocy prawa wspólnotowego. Państwa Członkowskie muszą w każdym przypadku postępować zgodnie z art. 30 i 36 Traktatu, na mocy których przywożące Państwo Członkowskie musi dopuścić końcowe urządzenia, legalnie wytworzone i wprowadzone do obrotu w innym Państwie Członkowskim, do przywozu na swoje terytorium i może jedynie poddać je takiej homologacji typu oraz

ewentualnie odmówić homologacji z powodów dotyczących zgodności z wyżej wymienionymi zasadniczymi wymaganiami.

- (16) Ze względu na złożoność tych specyfikacji i procedur nie można rozważać ich natychmiastowej publikacji. Z drugiej strony bez takiej publikacji nie jest możliwa skuteczna konkurencja, ponieważ potencjalni konkurenci podmiotów lub przedsiębiorstw z prawami specjalnymi lub wyłącznymi nie znają dokładnych specyfikacji, które muszą spełniać ich końcowe urządzenia ani warunków procedur homologacji typu, a tym samym ich kosztu i czasu trwania. Powinien być zatem ustalony termin publikacji specyfikacji i procedur homologacji typu. Okres dwóch i pół lat umożliwi również podmiotom telekomunikacyjnym z prawami specjalnymi lub wyłącznymi dostosowanie do nowych warunków rynkowych i umożliwi podmiotom gospodarczym, w szczególności małym i średnim przedsiębiorstwom, dostosowanie do nowego środowiska konkurencyjnego.
- (17) Monitorowanie specyfikacji i reguł homologacji typu nie może być powierzone konkurentowi na rynku końcowych urządzeń ze względu na oczywisty konflikt interesów. Państwa Członkowskie powinny zatem zapewnić, aby odpowiedzialność za sporządzenie specyfikacji i reguł homologacji typu były powierzone podmiotowi niezależnemu od operatora sieci i od wszelkich innych konkurentów na rynku końcowych urządzeń.
- (18) Posiadacze praw specjalnych lub wyłącznych w zakresie końcowych urządzeń, których to dotyczy, mieli możliwość narzucenia swym klientom długoterminowych umów uniemożliwiających praktycznie wprowadzenie w rozsądnym terminie wolnej konkurencji. Użytkownicy muszą zatem uzyskać prawo do zmiany czasu trwania swoich umów,

PRZYJMUJE NINIEJSZĄ DYREKTYWĘ:

Artykuł 1

Dla celów niniejszej dyrektywy:

- „końcowe urządzenie” oznacza urządzenie bezpośrednio lub pośrednio podłączone do końcowych urządzeń publicznej sieci telekomunikacyjnej w celu przesyłania, przetwarzania lub odbierania informacji. Połączenie jest pośrednie, jeżeli urządzenie jest umieszczone między końcowym urządzeniem telekomunikacyjnym a końcowym urządzeniem sieci. W obydwu przypadkach (połączenia bezpośredniego lub pośredniego) połączenie może być dokonane za pomocą przewodu, światłowodu lub elektromagnetycznie.

Końcowe urządzenie oznacza również stacje satelitarne przeznaczone tylko do odbioru, które nie są ponownie połączone z siecią publiczną Państwa Członkowskiego,

- „przedsiębiorstwo” oznacza podmiot publiczny lub prywatny, któremu Państwo Członkowskie przyznało prawa specjalne lub wyłączne na przywóz, wprowadzanie do obrotu, podłączanie, oddawanie do eksploatacji końcowego urządzenia telekomunikacyjnego i/lub utrzymywanie takiego urządzenia.

⁽¹⁾ Dz.U. L 109 z 28.3.1983, str. 8.

Artykuł 2

Państwa Członkowskie, które przyznały prawa specjalne lub wyłączne przedsiębiorstwom w rozumieniu art. 1, zapewniają cofnięcie tych praw.

Państwa Członkowskie nie później niż w terminie trzech miesięcy od notyfikacji niniejszej dyrektywy powiadają Komisję o podjętych środkach lub o projektach przepisów przedstawionych w tym celu.

Artykuł 3

Państwa Członkowskie zapewniają, aby podmioty gospodarcze miały prawo do przywozu, wprowadzania do obrotu, podłączania, oddawania do eksploatacji i utrzymywania końcowych urządzeń. Jednakże Państwa Członkowskie mogą:

- przy braku specyfikacji technicznych odmówić umożliwienia podłączenia końcowych urządzeń i oddania ich do eksploatacji, w przypadku gdy takie urządzenie, zgodnie z uzasadnioną opinią podmiotu określonego w art. 6, nie spełnia zasadniczych wymagań ustanowionych w art. 2 ust. 17 dyrektywy 86/361/EWG,
- zobowiązać podmioty gospodarcze do posiadania kwalifikacji technicznych niezbędnych do podłączania, oddawania do eksploatacji i utrzymywania końcowych urządzeń, na podstawie obiektywnych, niedyskryminacyjnych i publicznie dostępnych kryteriów.

Artykuł 4

Państwa Członkowskie zapewniają, aby użytkownicy mieli dostęp do nowych urządzeń końcowych sieci publicznych i zapewniają, aby parametry fizyczne tych urządzeń końcowych zostały opublikowane nie później niż do dnia 31 grudnia 1988 r.

Dostęp do urządzeń końcowych sieci publicznych istniejących w dniu 31 grudnia 1988 r. jest przyznany w rozsądnym terminie każdemu użytkownikowi, który tego zażąda.

Artykuł 5

1. Państwa Członkowskie nie później niż w terminie wymienionym w art. 2 przekazują Komisji wykaz wszystkich specyfikacji technicznych i procedur homologacji typu, które mają zastosowanie do końcowych urządzeń oraz zapewnią odniesienia do publikacji.

W przypadku gdy nie zostaną one jeszcze opublikowane w Państwie Członkowskim, Państwo to zapewnia, aby zostały one opublikowane nie później niż w terminach określonych w art. 8.

2. Państwa Członkowskie zapewniają, aby wszystkie inne specyfikacje techniczne i procedury homologacji typu dotyczące końcowych urządzeń były sformalizowane i opublikowane. Państwa Członkowskie przekazują Komisji projekt specyfikacji technicznych i procedur homologacji typu, zgodnie z dyrektywą 83/189/EWG i harmonogramem określonym w art. 8.

Artykuł 6

Państwa Członkowskie zapewniają, aby od dnia 1 lipca 1989 r. odpowiedzialność za sporządzanie specyfikacji określonych w art. 5, monitorowanie ich zastosowania i udzielanie

homologacji typu zostało powierzone podmiotowi niezależnemu od przedsiębiorstw prywatnych lub publicznych, oferujących towary i/lub usługi w sektorze telekomunikacji.

Artykuł 7

Państwa Członkowskie podejmują niezbędne kroki dla zapewnienia, aby przedsiębiorstwa w rozumieniu art. 1 umożliwiały swoim klientom rozwiązanie z maksymalnie jednorocznym okresem wypowiedzenia umów dzierżawy lub utrzymywania które dotyczą końcowych urządzeń, podlegających prawom wyłącznym lub specjalnym w czasie zawierania umów.

W odniesieniu do końcowych urządzeń wymagających homologacji typu, Państwa Członkowskie zapewniają, aby taka możliwość rozwiązania umów została zapewniona przez zainteresowane przedsiębiorstwa nie później niż w terminach przewidzianych w art. 8. W odniesieniu do końcowych urządzeń telekomunikacyjnych niewymagających homologacji typu, Państwa Członkowskie wprowadzają tę możliwość nie później niż w terminie przewidzianym w art. 2.

Artykuł 8

Państwa Członkowskie powiadają Komisję o projektach specyfikacji technicznych i procedurach homologacji typu określonych w art. 5 ust. 2:

- nie później niż do 31 grudnia 1988 r. w odniesieniu do urządzeń kategorii A wykazu w załączniku I,
- nie później niż do 31 września 1989 r. w odniesieniu do urządzeń kategorii B wykazu w załączniku I,
- nie później niż do 30 czerwca 1990 r. w odniesieniu do innych końcowych urządzeń kategorii C wykazu w załączniku I.

Państwa Członkowskie wprowadzą w życie te specyfikacje i procedury homologacji typu po zakończeniu procedury przewidzianej w dyrektywie 83/189/EWG.

Artykuł 9

Pod koniec każdego roku Państwa Członkowskie przekazują Komisji sprawozdanie umożliwiające jej monitorowanie zgodności z przepisami art. 2, 3, 4, 6 i 7.

Zarys takiego sprawozdania jest załączony jako załącznik II.

Artykuł 10

Przepisy niniejszej dyrektywy pozostają bez uszczerbku dla postanowień instrumentów przystąpienia Hiszpanii i Portugalii, w szczególności art. 48 i 208 Aktu Przystąpienia.

Artykuł 11

Niniejsza dyrektywa skierowana jest do Państw Członkowskich.

Sporządzono w Brukseli, dnia 16 maja 1988 r.

W imieniu Komisji

Peter SUTHERLAND

Członek Komisji

ZAŁĄCZNIK I

Wykaz końcowych urządzeń określonych w art. 8

	<i>Kategoria</i>
Dodatkowy aparat telefoniczny; prywatne automatyczne centrale abonenckie (PABX):	A
Modemy:	A
Teleksy:	B
Terminale transmisji danych:	B
Telefony komórkowe:	B
Stacje satelitarne przeznaczone tylko do odbioru, które nie są ponownie połączone z siecią publiczną Państwa Członkowskiego:	B
Pierwszy aparat telefoniczny:	C
Inne końcowe urządzenia:	C

ZAŁĄCZNIK II

Zarys sprawozdania przewidzianego w art. 9

Wykonanie art. 2

1. Końcowe urządzenia w odniesieniu do których ustawodawstwo jest modyfikowane lub zostało zmodyfikowane.

Według kategorii końcowych urządzeń:

- data przyjęcia środka, lub
- data przedstawienia projektu ustawy, lub
- data wejścia w życie środka.

2. Końcowe urządzenia nadal podlegające prawom specjalnym lub wyłącznym:

- rodzaj końcowego urządzenia i prawa z nim związane.

Wykonanie art. 3

- końcowe urządzenie, którego podłączanie i/lub oddawanie do użytku zostało ograniczone,
- wymagane kwalifikacje techniczne, z podaniem odniesienia do ich publikacji.

Wykonanie art. 4

- odniesienia do publikacji, w której fizyczne parametry są określone,
- liczba istniejących urządzeń końcowych sieci,
- liczba obecnie dostępnych urządzeń końcowych sieci.

Wykonanie art. 6

- wyznaczony niezależny podmiot lub podmioty.

Wykonanie art. 7

- wprowadzone w życie środki, i
 - liczba rozwiązanych umów.
-